

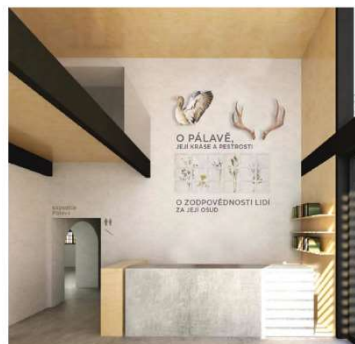
DŮM PŘÍRODY PÁLAVY – PŘEHLED TEXTŮ V EXPOZICI

Název celé expozice: **Pálava pestrá a živá** (pracovní název)

Hala

**O PÁLAVĚ,
JEJÍ KRÁSE A PESTROSTI**
**O ZODPOVĚDNOSTI LIDÍ
ZA JEJÍ OSUD**

Vstupní hala – pokladna

*Někam do této části objektu, zatím není finální umístění
(zeď u imerzivní projekce nebo někde, kde si to návštěvník může prohlížet při čekání v hale – např.
stěna výtahu):*

Pevný bod v měnícím se světě

Pálava je výjimečná svou krásou i délkou přítomnosti člověka. Vyniká pestroostí různých prostředí, i rostlin a živočichů, kteří je obývají. Všichni jsou pro nás důležití. Mají své místo v síti života, kterému se často teprve snažíme porozumět. Někteří nás potěší svou krásou, vůní nebo zpěvem, z jiných se mohou vyklubat zachránci zdravých vinic.

Náš svět se mění a ostrovy přírody jako je Pálava, jsou pro nás neocenitelným zdrojem radosti, odpočinku i naděje do budoucna.

Cílem je oslovit i návštěvníky, kteří nemusí nutně jít dolů do expozice (možná si budou chtít jen odskočit na WC) a budou se pohybovat jen v této části objektu. Text se dá případně použít i na jeden z malých venkovních panelů.

Související audiovizuální prvky:

IMERSIVNÍ, ÚVODNÍ ČÁST EXPOZICE (4-5 minut, 3 stěny, 4 promítací plochy, 3D zvuk)

Obsah – viz Dům přírody Pálavy Design expozice

Bližší specifikace všech audiovizuálních prvků viz DPP_Zadání AV prvků

Vstupní hala – Vadí nevadí, Pálavo?

OBSAH audiovizuálních prvků:

VADÍ NEVADÍ, PÁLAVO?

úvodní obrazovka – *přivítání a rozcestník*

a) údaje počtu návštěvníků za uplynulou sezónu, počet obyvatel Pálavy, návštěvnost vybraných památek a turistických cílů v regionu, data ze sčítačů, případně údaje z dat mobilních operátorů, budou-li v daném období k dispozici (*bude vždy aktualizováno na sezónu*)

b) kvíz

c) mapy

PŘIVÍTÁNÍ A ZÁKLADNÍ INFORMACE

Bude aktuálně doplněno ve fázi realizace

KVÍZ

Po spuštění se objeví dotaz na to, proč je určité chování problematické a 3 možné odpovědi. Po zvolení odpovědi postupují soutěžící do dalšího kola. Po cca 5-7 otázkách hra končí „vyhodnocením“, které je ale v první řadě výzvou k ohleduplnému chování a poděkováním za respektování pravidel při návštěvě Pálavy.

Text

Krása pálavské přírody, kterou jste přijeli obdivovat, je po dobu Vaší návštěvy i ve Vašich rukou. Pomocť Pálavě můžete i jednoduchými věcmi. Tento malý kvíz Vám napoví.

Co se Pálavě stane, když ...

- 1) ...upadne mi vlhčený ubrousek a nechám ho v přírodě ležet
 - a. ničemu to nevadí, ale nevypadá to pěkně
 - b. aspoň ostatní ví, kam nešlapat
 - c. na rozdíl od papíru se rozpadne až za desítky let a většinou obsahuje spoustu chemikálií, které v přírodě škodí

- 2) ...v rezervaci udělám kvůli fotce nebo keši pár kroků mimo stezku
 - a. nic se nestane, když budu rychlý, nenápadný a vrátím se stejnou cestou
 - b. pomůžu druhům, které mají rády sešlap
 - c. poškodím druhy, které jsou na sešlap citlivé, ve stepích, kde je tenká vrstva půdy, můžu způsobit to, že po příští bouřce se jí kousek nenávratně ztratí
- 3) ...vjedu na kole do rezervace
 - a. ničemu neuškodím, když pojedu po pěšině a nebudu prudce zrychlovat ani brzdít
 - b. trochu naštvu pěšáky, protože ví, že tam kolo můžu jen vést
 - c. hlavně na prudkých úsecích poškozuji pěšinu brzděním, můžu ohrozit sebe i druhé a ostatní návštěvníky utvrzuji v názoru, že bikeři jsou pestrobarevní arogantní pitomci
- 4) ...po mně v přírodě zůstane láhev
 - a. přijdu o láhev, které je škoda, hlavně když byla zálohovaná
 - b. nic moc se neděje, chvíli to není pěkné, ale pak zaroste a ztratí se z očí
 - c. dělám si z přírody skládku
- 5) ...ve vinici si utrhnu hrozen
 - a. nic se nestane, to je tady přece normální
 - b. nic se nestane, když jsem rychlý a nikdo mě nechytí
 - c. jsem zloděj, protože si беру, co mi nepatří

(dle potřeby se dají doplnit další body – max. však 2)

Vyhodnocení

Milí hosté, možná jste si mysleli, že jde o to, kolik získáte bodů za vtipné odpovědi. Ano, chtěli jsme, abyste se trochu pobavili, ale hlavně zamysleli. Protože nakonec je to vždycky o obyčejné slušnosti a ohleduplnosti k Pálavě, k nám kdo jsme tu doma i k ostatním návštěvníkům, kteří sem přijedou podobně jako Vy.

S úctou Vaši pálavští hostitelé

(jako podpis stopy zvířat, ptáků apod.)

Děkujeme. Ať se Vám u nás líbí!

MAPY

Bude aktuálně doplněno ve fázi realizace

Expozice – úvod CELKU a Části 1 PESTROST

PÁLAVA – PESTRÁ A ŽIVÁ *(pracovní název)*

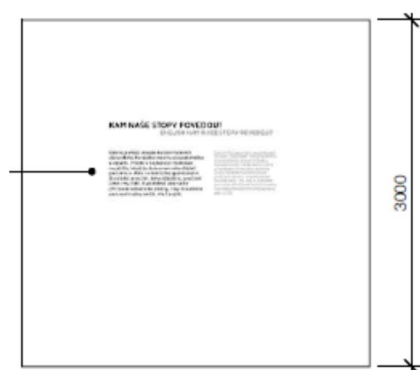
Vítejte v nejteplejší části naší republiky, která je domovem mimořádně rozmanitého a stále se měnícího společenství živočichů a rostlin. Jeho důležitou součástí jsme i my, lidé. A podobně jako velké přirozené klimatické změny, i my dokážeme pestrost krajiny snížit. Nebo naopak zvýšit.

PESTŘEJŠÍ NEŽ SE ZDÁ

Na necelém 1% rozlohy České republiky tady najdete zhruba 2/3 všech rostlin, které u nás máme. Velké přírodní bohatství představují tisíce různých druhů vzácného hmyzu. Všechna zdejší přírodní prostředí, až na údolí řeky Dyje, přitom spojuje výrazný nedostatek vody – na povrchu i v podzemí.

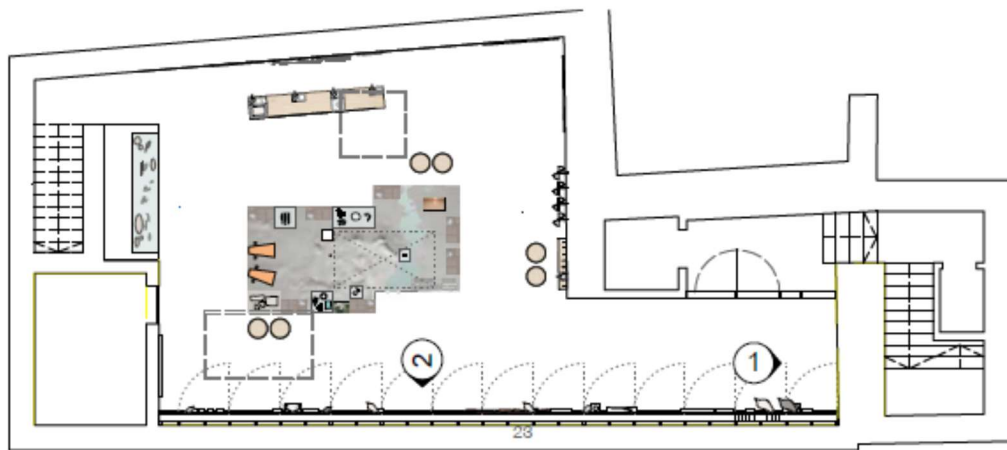
Na této stěně vám představujeme malou ukázkou z více než **XY tisíc zajímavých druhů a **XY** typů stanovišť, o které Agentura ochrany přírody a krajiny na území chráněné krajinné oblasti Pálava pečuje.**

XY Bude doplněno dle aktuálních dat ve fázi realizace

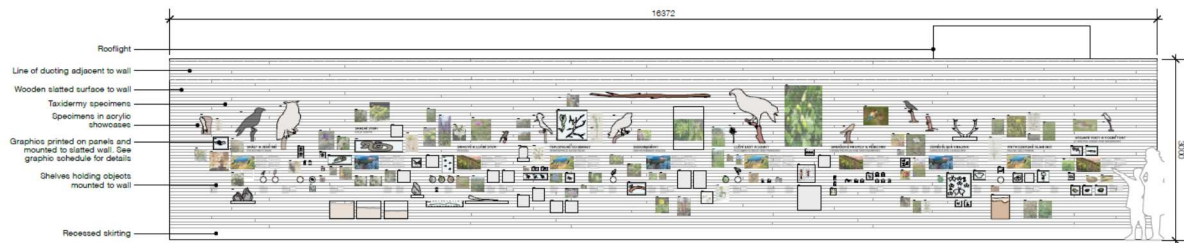

KAPSA

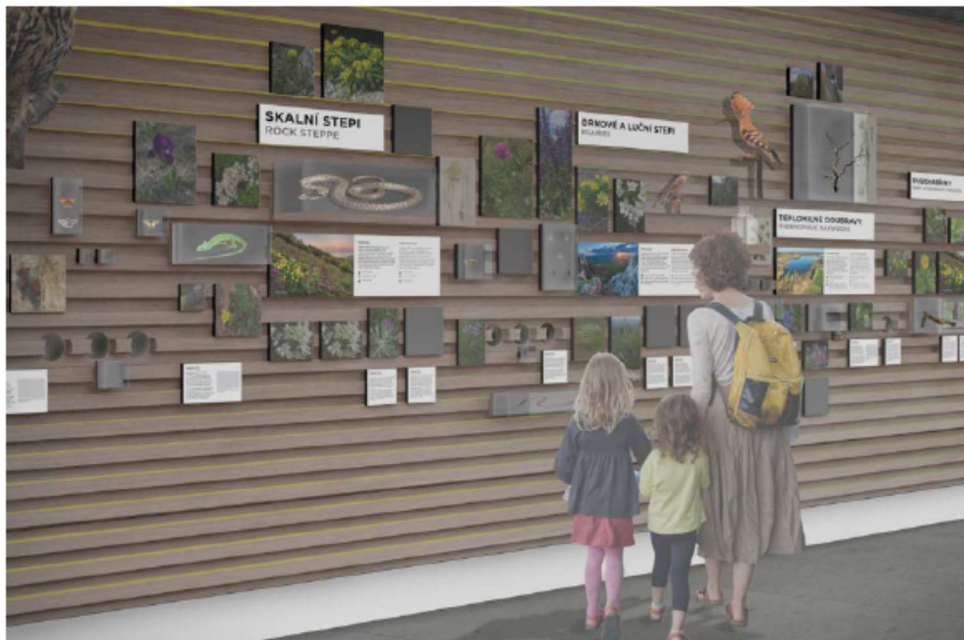
Umístit na stěnu vedle nebo pod text KAPSU na formáty A4 laminované, více listů s kroužkovou vazbou (např. na případné překlady do němčiny).

KEY PLAN
NOT TO SCALE

Pestrost

Expozice: Část 1A PESTROST – zed'

Panely stanovišť: 10, rozšířené popisky exponátů: 35, jednoduché popisky: 200

Tabulka exponátů a všech popisů pro potřeby designérů expozice je přiložena v samostatném souboru.

SKÁLY A JESKYNĚ

Odhalené skály jsou součástí typického reliéfu Pálavy. Pevné vápence vystupují místy na povrch jako strmé, bradlové útesy vystavené prudkému slunci a větru. V podzemí ukrývají rozsáhlý systém temných krasových jeskyní. Toto extrémní prostředí ale rozhodně není bez života.

Voda: sucho / i v jeskyních voda vysychá

Slunce: prudké slunce / v jeskyních žádné slunce

Půda: žádná nebo velmi mělká půda ve skalních rozsedlinách

Příklad: skály - Děvín, Soutěska, Tabulová, jeskyně Na Tuoldu

Vrápenec malý

Podzemní jeskyně byste tady na Pálavě možná nehledali, ale jsou tu. Na zimu se do nich stěhují různé druhy netopýrů, včetně v Evropě ohroženého vrápence malého. Jeskyně Na Tuoldu je jeho největším zimovištěm na jižní Moravě, proto ji jeskyňáři na dobu zimního spánku netopýrů uzavírají.

Pálavské vápence

Pavlovské vrchy jsou tvořeny usazeninami ze dna jurského moře, druhohorními vápenci. Starší, tzv. klentnické vrstvy usazenin jsou měkčí, tmavší, méně čisté. V terénu je poznáte, protože se vám pod nohama často drolí. Mladší, tzv. ernstbrunnské vápence jsou pevné a čistě bílé.

Písečnice a pěchava

Tyto původně chladnomilné druhy musely kdysi vydržet tvrdé podmínky nad horní hranicí lesa. Jak se dostaly až sem, na sluncem rozpalovanou Pálavu? V nejchladnějších klimatických obdobích musely sestoupit z vyšších poloh do pahorkatin a podhůří. Jsou živými doklady dávné doby ledové.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

SKALNÍ STEPI

Velmi suché skalní stepi jsou pro Pálavu typické. Najdete je na nejvýše položených prudších svazích obrácených k jihu a jihovýchodu. V řídkém trávniku mezi nízkým porostem prosvítají bílé vápencové skály. Na jaře, kdy rozkvétají nízké kosatce, se místy zbarví do fialovo-žluta.

Voda: velmi sucho

Slunce: extrémně slunné

Půda: mělká půda

Příklad: JV svahy Děvína, Tabulová, Tuold

Kosatce nízký

Když kosatce vykvetou, je to signál, že jaro na Pálavě je v plném proudu a návštěvnická sezóna začíná. Za kosatci sem vyráží tisíce návštěvníků. I oni si všimli postupného oteplování a změny klimatu – za posledních 40 let se doba kvetení kosatců výrazně posunula. Rozkvétají dnes o 3 týdny dříve.

Kaktusy a sukulenty

Kaktusy jako opuncie, i sukulenty jako rozchodník či netřesk ve svém vývoji vyzrály na nedostatek vody i půdy. Dužnaté listy uvnitř zadržují vodu a na povrchu mají jen minimum průduchů – zmenšují tak odpar. Půdy mnoho nepotřebují. Ostatní druhy jako kosatce tady takové štěstí nemají, jsou závislé na tenké vrstvě půdy, kterou na svazích při narušení postupně odplavuje déšť.

Kobylka sága

Běžně loví menší kobylky a včely, ale dokáže zdolat i jiného velkého dravce jako je kudlanka. Při lovu spoléhá na své maskování: pomalu se ke kořisti plíží, potom ji náhle obejme a přidrží oběma předními páry nápadně ostnatých nohou. Svou oběť usmrtí několika zakousnutími do hlavy a do krku.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

DRNOVÉ A LUČNÍ STEPÍ

Travníky drnových a lučních stepí jsou na první pohled hustší a vyšší díky silnější vrstvě půdy. Vznikly částečně na místě vykácených světlých lesů – dubohabřin. I zde se rostliny musí bránit nadměrné ztrátě vody a suchu.

Voda: sucho

Slunce: hodně slunce

Půda: mělká vrstva půdy, ale větší než u skalnatých stepí

Příklad: Tabulová, Děvín

Kavyly

Části drnových stepí bývaly bez stromů a keřů vždycky. Kavyly jsou žijící pamětníci oněch dávných obrovských stepí. Suchu se dokázaly přizpůsobit. Jejich dlouhé osiny se v závislosti na obsahu vody ve vzduchu kroutí nebo narovnávají, a tím mechanicky pomáhají semenům zavrtat se do kamenité půdy.

Šalvěj etiopská

Této mohutné rostlině slunce a sucho nevadí. Propustnou půdu, která vodu odvádí, potřebuje. Musí ale obsahovat dostatek živin. Je silně chlupatá – chlupy odrážejí sluneční záření a pomáhají omezit odpar vody. Chrání ji navíc před okusem zvěří. Plody vytvoří jen 1x za život, pak usychá. V ČR se přirozeně vyskytuje pouze na Pálavě.

Koprofágní brouci

Tento typ brouků se živí výkaly a „uklízí“ je. Určitě jste na ně na svých toulkách přírodou narazili. Jsou tam, kde nachází dostatek trusu. Kromě stepí jsou pro ně na Pálavě důležité obory. Liší se od sebe např. ve způsobu zakládání rodiny. Chrobák pečlivý je jednou z nejpečlivějších matek a komunikuje s potomky zvuky – stridulací.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

TEPLOMILNÉ DOUBRAVY

Tyto lesy nabízejí svým obyvatelům hodně slunce a tepla, ale i velké kolísání teplot. Voda stékající z vyšších poloh místy umožňuje růst větším dřevinám, hlavně dubům. Je jí ale málo, takže stromy rostou velmi pomalu a mohou být mnohem starší, než na první pohled vypadají.

Voda: sucho

Slunce: slunce, velké kolísání teplot

Půda: mělké až středně hluboké

Příklad: Děvín

Dub pýřitý (šípák)

Je zvyklý na středomořské klima, kde je kolísání teplot a malé množství srážek běžné. Dokáže se proto životu v těchto složitých podmínkách přizpůsobit – např. i malým vzrůstem. Dorůstá nejvýš 20m. Kožovité listy omezují odpar vody. Osamoceně rostoucí dub na skále nad Soutěskou je jedním ze symbolů Pálavy.

Dudek chocholatý

Při obhajování hnízdního okrsku se ozývá daleko slyšitelným „pu-pu-pu“. K hnízdění potřebuje prostorné stromové dutiny. Komenský o něm v Orbis pictus píše, že je to pták „*nejnečistější, neb lejnamí se krmí*“. Dudek se ovšem nekrmí výkaly, ale hmyzem, který se na nich vyskytuje. Pálava hostí nejbohatší populaci dudka v ČR.

Tesařici

Tito vzácní tesařici jsou příkladem toho, že na starých stromech žijí desítky ohrožených druhů hmyzu. Pokud započítáme i mechy a houby, dostaneme se na stovky druhů. Mrtvé dřevo je v přírodě důležité a někdy je dobré nechat umírající či mrtvý strom stát. Rizika je potřeba zvážit u každého zvlášť.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

DUBOHABŘINY

Dostatek půdy a vláhy v těchto lesích nabízí dobré podmínky pro duby, habry a lípy. Než listí v jejich korunách na jaře zastíní půdu, využijí rostliny světlo a vláhu a pokryjí zem pestrébarevným kobercem květů. Tyto lesy byly po staletí obdělávány tzv. pařezením a bývaly mnohem světlejší po celý rok.

Voda: více vlhkosti

Slunce: slunce, po olistění větší stín

Půda: hlubší půdy na mírných svazích

Příklad: Děvín, obory

Světlé lesy a obory

Zbytky světlých lesů se na Pálavě zachovaly zejména v oborách. Na prosvětlování lesa tam má velký podíl chovaná zvěř. Pokud je jí příliš, může zničit veškeré přirozené zmlazení. Díky zvěři je ovšem v oborách největší populace koprofágního hmyzu u nás. A tím se živí i vzácný dudek... Které druhy jsou pro nás důležitější teď, a které budou důležité v budoucnu? Otázek je mnoho, jednoduché odpovědi na ně neznáme.

Oddenky a cibule

V boji se suchem je důležité myslet na budoucnost. Mnoho rostlin k tomu využívá zásobních orgánů pod zemí – oddenků jako dymnivky nebo cibulí jako sněženky. Některé podobné rostliny na otevřených stepích se nadzemními částmi adaptovaly a horko vydrží. Lesní druhy na to jdou jinak – po odkvětu usychají a přežívají pod zemí.

Podbílek šupinatý

I tato exoticky vypadající rostlina se většinu roku skrývá pod zemí. Odhalí svou přítomnost pouze na jaře, kdy se na vlhčích místech ve světlých lesích objevují její růžové lodyhy. Vodu a živiny „krade“, obírá o ně např. lísku. Že se jedná o parazitickou rostlinu, prozradí nepřítomnost zeleného barviva – chlorofylu.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

LUŽNÍ LESY A LOUKY

Jsou nejbohatší na živiny, které do údolí Dyje po staletí přinášely v podobě bahna pravidelné povodně. Před výstavbou Novomlýnských nádrží mohli lidé na těchto loukách sklízet seno i třikrát do roka. Lužní lesy svou bujnou, neprostupnou vegetací často připomínají pralesy.

Voda: pod vodou část roku nebo celý rok

Slunce: slunce / stín

Půda: hluboké půdy, bohaté na živiny

Příklad: Křivé jezero, Včelínek

Žluťucha žlutá

Rostlina obsahuje alkaloid berberin, který silně žlutě barví. Její kořeny se dříve používaly k barvení vlny. Dnes je berberin využíván i v lékařství. Pod ultrafialovým světlem navíc tento alkaloid silně žlutě září. Při laboratorních vyšetřeních krevních vzorků se jím barví heparin v žírných buňkách.

Mravenec lužní

Tito mravenci si staví hnízda v korunách stromů – hlavně starých dubů letních. Žijí v symbióze s pavouky. *Mikarie pospolitá* se mravenci podobá. Využívá své mimikry jako obranu před predátory, kteří si na útočné mravence dávají pozor. Hnízda můžete běžně zahlédnout i v NPP Rendezvous či Lednickém parku (LVA).

Fauna dutin

Dostatek přirozených dutin je důležitý nejen pro ptáky. Ti si vyklovávají dutiny ve zdravých stromech a obsazují je opakovaně. Pak je teprve opustí. Do opuštěných hnízdních dutin se nastěhují brouci, kteří se živí dřevní hmotou. Většinu svého života stráví jako larvy – vyžirají chodbičky v tlejícím dřevě a pomáhají je rozkládat.

Krasec *Poecilonota mirifica*

Tento krásný brouk žije na jilmech, které v posledních letech trpí grafiózou a postupně vymírají. Jakmile zmizí stromy, zmizí i některé na ně specializované druhy hmyzu. Klimatická změna je jeden z důležitých faktorů, který ovlivňuje odolnost stromů vůči chorobám – podobně jako stres u člověka ovlivňuje naši imunitu.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

SPRAŠOVÉ PROFILY A PÍSKOVNY

Větší odkryté vrstvy písků a jemné naváté hlíny (spraše) jsou na Pálavě už vzácné. Terasy ve vinicích, stěny v pískovnách i narušované plochy bývalých vojenských cvičišť pomalu zarůstají vegetací. Přesto dosud nabízejí prostor pro hnízdění ptáků a úkryty samotářských včel, čmeláků a jiného hmyzu.

Voda: sucho

Slunce: slunce

Půda: různě silné vrstvy spraše a písků

Příklad: Kalendář věků

Něco je jinak

Měli jste v posledních letech při jarní procházce neodbytný pocit, že ve známém obrázku svěží zeleně, barevných květů a rozkvétajících stromů něco chybí? Možná jste podvědomě zaznamenali nepřítomnost bzučení včel a jiného hmyzu. Počet druhů rostlin a živočichů na celém světě klesá a vědci obzvláště důrazně varují před úbytkem hmyzích opylovačů. Závisí na nich naše schopnost vypěstovat dostatek potravy.

Samotářské včely

Pracují i při špatném počasí, podobně jako čmeláci. Jsou proto často výkonnější než včely medonosné. Kladou vajíčka do dutin a chodbiček ve dřevě, ve zdi nebo v zemi. Pro každé vajíčko vytvoří komůrku a přidají do ní zásoby potravy – pyl a sladinu. Dutinu pak uzavřou hlínou nebo kousky listů.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

ZEMĚDĚLSKÁ KRAJINA

V zemědělské krajině Pálavy je málo mezí, remízků, ovocných stromů, luk a pastvin. Dominují velké lány a vinice. Z polí téměř zmizela řada vzácných plevelů, ale i dříve běžných zvířat, jako byli divocí králíci, koroptve nebo čejky. Do vinic obhospodařovaných ekologicky se ale mnoho druhů rostlin, motýlů a dalšího hmyzu znova vrací.

Voda: sucho

Slunce: slunce

Půda: mělká až hlubší půdy

Příklad: přístupné vinice, jinak jen kolem značených tras

Majka obecná

Komplikovaný vývojový cyklus a závislost na jiném druhu majce život neusnadňují. Z 10 000 vajíček, která naklade, přežije minimum. Larvy se částečně vyvíjí v hnízdech samotářských včel a živí se jejich vajíčky i pracně nabíranými zásobami. Jejich vztah je příkladem toho, jak příroda sama přirozeně reguluje počty jednotlivých druhů.

Slunéčko východní

Poznáváte účastníka hromadného podzimního náletu na okna vaší domácnosti? Hledá skuliny, ve kterých přečká zimu. Původem je z Asie. V Holandsku bylo využíváno ve sklenicích jako biologická

ochrana proti škůdcům, a uteklo ven. Za 10 let se rozšířilo na celé území ČR. Jeho hořký, intenzivně páchnoucí sekret úspěšně odrazuje nepřátele, ve vinicích ale znehodnocuje úrodu.

U stanoviště Zemědělská krajina necháváme zatím 2 rozšířené popisky volné. Budou doplněny podle aktuální tematické potřeby ve fázi realizace. Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka.

KAPSA

Umístit na stěnu někam mezi stanoviště ZK a VS. Případně vpravo vedle posledního stanoviště VT. KAPSA na formáty A4 laminované, více listů s kroužkovou vazbou (např. na případné překlady do němčiny). Do nich budou umístěny články ČTYŘI KŘÍŽKY PRO PÁLAVU (Ochrana přírody 3/2016) a článek o managementu na Slanisku u Nesytu (Ochrana přírody 6/2016)

VNITROZEMSKÉ SLANISKO

Travnaté plochy s vysokou koncentrací rozpustných solí v půdě obývá jen několik velmi odolných a vzácných druhů rostlin a živočichů. Pro většinu organismů je toto prostředí jedovaté, protože z nich sůl „vysává“ vodu podobně jako ze slanečka naloženého v sudu ze solí.

Voda: voda nutná k rozpuštění solí v půdě, ale pravidelně silně vysychá

Slunce: hodně slunce

Půda: hlubší půdy bohaté na báze a soli, s nepropustnou jílovou vrstvou, která brání vodě s rozpuštěnou solí vsáknout

Příklad: Slanisko u Nesytu

Slanorožec a solnička

Tito přímořsky vypadající specialisté už od Nesytu zmizeli – slanorožec byl naposled pozorován v roce 1976, solnička 1987. Předtím se jim na slaništi dařilo. U solných ok s výraznými výkvěty solí bývala koncentrace soli vyšší a pasoucí se husy nedovolovaly loukám zarůst.

Saranče slaništní

Živočichům, na rozdíl od rostlin, sůl na slaništi nevadí. Tato saranče se živí slaništními travinami, někdy mechy. Výborně a daleko létá – dokonce až do Žďárských vrchů. Od jiných sarančí se liší tím, že nevydává hlasitý zvuk. Na Slanisku u Nesytu žije jediná stabilně se rozmnožující populace v ČR.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

STOJATÉ VODY A VODNÍ TOKY

Pálava patří k nejsušším místům v České republice a pravidelně trpí nedostatkem vody. Neznečištěné potoky, rybníky a tůně představují pro některé druhy ryb, hmyzu a pro obojživelníky jedinou šanci na rozmnožení a přežití.

Voda: pod vodou většinou celý rok, menší toky a tůně vysychají

Slunce: slunce

Půda: nepropustná, málo propustná dna rybníků a vodních toků

Příklad: Lom Janičův vrch, Včelínek

Ropucha obecná

Její pulci se živí uhynulými rybami a drobnými řasami, a jsou tak schopni odstraňovat organické zbytky ve vodě a udržovat ji čistou. Ke své rodné vodě se na jaře vrací pářit i ze vzdálenosti několika kilometrů. Za posledních 20 let klesl počet ropuch na jižní Moravě zhruba o 50%.

Hořavka a mlži

Hořavka je závislá na výskytu sladkovodních mlžů, a ti jsou závislí na čistém prostředí. Hořavka a mlži si navzájem vyměňují služby. Samička naklade jikry do prostoru škeble rybničné nebo velevruba, kde je sameček oplodní. Zhruba po 4 týdnech škeble plůdek vyvrhne. Larvy škeblí pak naopak žijí určitou dobu na těle dospělé hořavky.

Jednoduché popisky exponátů viz samostatná tabulka

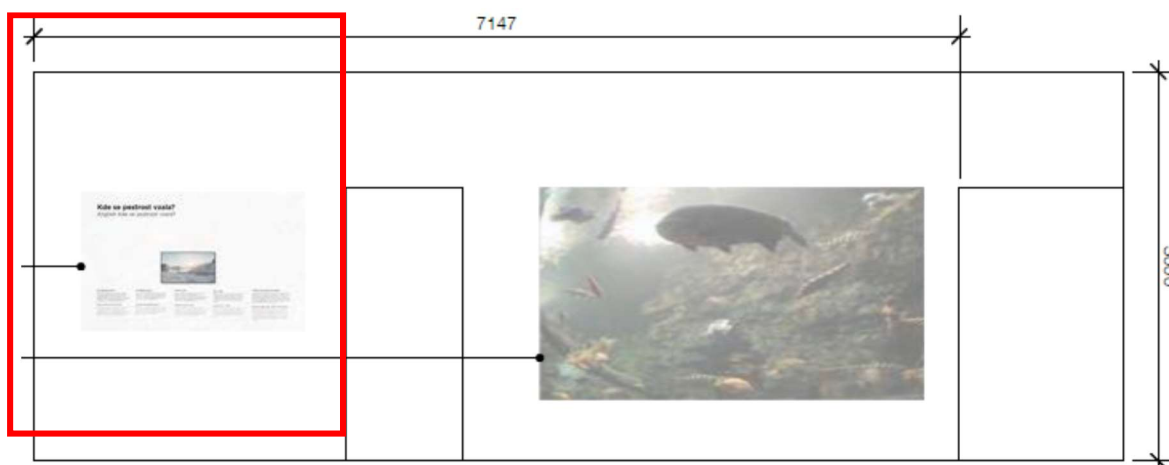
KAPSA

Umístit na stěnu někam na konci nebo vedle posledního stanoviště VT.

*KAPSA na formáty A4 laminované, více listů s kroužkovou vazbou. Do ní bude umístěn **vytištěný seznam všech druhů, které se na Pálavě vyskytují**. Jde o to návštěvníkům připomenout (na základě velmi jednoduchého vizuálního vjemu), jak malý zlomek v porovnání s celkovým množstvím druhů jim stěna představuje.*

Expozice: Část 1B PESTROST – kde se vzala

5 dílčích textů s titulky, obrazovka

Někde tady pod světlíkem by měl být i truhlík se sukulenty a kaktusy (včetně opuncie)

Související audiovizuální prvek (obrazovka na zdi):

ANIMACE GEOLOGICKÉHO VZNIKU PÁLAVY, stopáž max. 3 minuty

Reference z PESTROSTI, které by se tam měly objevit:

- SJ Skály – odolné druhohorní vápence (a Karpaty – vznik, jak dnes vypadá oblouk, kde Pálava je)
- Jeskyně
- Sedimenty solí z třetihor, případně sirné prameny (vazba na zdejší slaniska)
- Neogenní měkkýši
- Kalendář věků

Titulek

KDE SE PESTROST VZALA

5 dílčích textů s podtitulky

Neviditelné hranice

Právě stojíte na hranicích několika evropských oblastí rozšíření rostlinných a živočišných druhů. V místech, kde se oblasti překrývají, bývá pestrost druhů největší. Na Pálavě tak můžete narazit na živočichy typické pro vyprahlé jižní stepi, i stinný středoevropský listnatý les.

Neviditelné cesty

Pálava leží na tzv. tahových trasách. Před mnoha tisíci let údolími řek pod Pálavou táhla stáda velkých zvířat, jako byli mamuti. A po ještě delší dobu se tady zastavují hejna ptáků, kteří každoročně putují na sever a na jih. I tito zvířecí poutníci přispívají k pestrosti Pálavy.

Schematická, zjednodušená mapka tahových tras

Voda i sucho

Pálava má různorodé „základy“, geologické podloží. Zahrnuje krasové území se skalami z tvrdých vápenců, místy extrémně suché, ale i údolí řeky Dyje s lužními lesy, které vděčí za svůj vznik pravidelným záplavám. Díky vlhkosti, bujné vegetaci a bohatosti forem života bývají označovány za „tropické pralesy“ mírného pásma.

Animace o geologii (viz audiovizuální prvek)

Žár i mráz

Až sem, na Pálavu, kdysi zasahoval alpský ledovec. Zanechal tu po sobě chladnomilné horské druhy jako je bílá ozdoba zdejších skal, písečnice velkokvětá. Pálava je však současně nejteplejší částí České republiky a na pálavských skalních stepích se začíná dařit i kaktusům – opuncii.

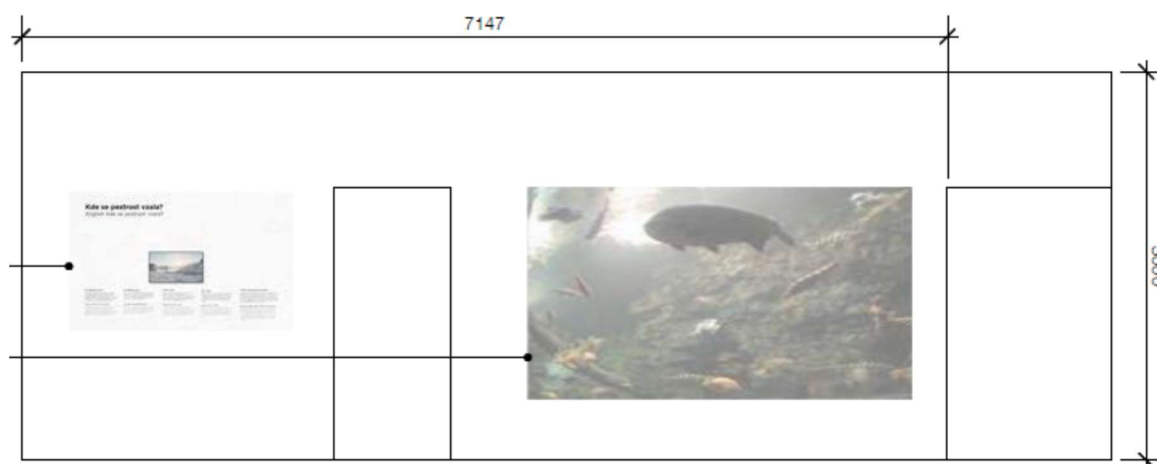
2 fotografie: písečnice, opuncie

Lidská ruka, lidské rozhodnutí

Podobně jako přirozená klimatická změna, i člověk pestrost Pálavy snižuje. Nebo naopak zvyšuje, a to nejen pravidelným, dlouhodobým hospodařením jako je pastva. Příliš tmavá dubohabřina po prosvětlení znova ožije světломilnými druhy, zaplavený bývalý lom nabízí domov obojživelníkům, ekologicky obdělávané vinice a ladem ležící úhory uchovávají dnes už ohrožené plevely a lákají motýly.

Graf, který by na pár příkladech ukázal pokles a nárůst pestrosti (vazba na příběh VDNM, vinice, lesa apod.)

Expozice: přechod Část 1/ Část 2 – AKVÁRIUM

*Texty na akvárium budou doplněny až při realizaci, kdy bude jasné, jak bude akvárium rozděleno a jaké druhy ryb bude obsahovat
2x cca 80 slov (včetně AJ)*

Expozice: Část 2A STOPY ČLOVĚKA - stůl

Stopy člověka na Pálavě

Grafický design – panely Stopy člověka

rozměry 680 x 300 cm

Titulek a úvod

STOPY ČLOVĚKA NA PÁLAVĚ

Mnoho věcí, které na Pálavě můžeme vidět, je dílem lidských rukou. Některé jsou patrné na první pohled, jiné už tolik ne. Stopy, které tady za dobu své přítomnosti různí lidé v různých dobách zanechali, často odhalí až trpělivá práce archeologů a vědců z jiných oborů.

Krajina Pálavy člověka přitahuje už tisíce let. Kdysi ho lákala její strategická poloha a úrodná půda. Co sem přivedlo Vás?

Text Stopa 1

Sídliště pravěkých lovců

Na mnoha místech pod Pálavou žili pravěcí lovci. Archeologové dosud objevili pozůstatky **xy** pravěkých sídlišť. Nejznámějším nálezem se stala Věstonická venuše z vykopávek nedaleko odsud, mezi Dolními Věstonicemi a Pavlovem. Objevů bylo ale mnohem víc, dokonce tolik, že se pro určitý typ nálezů vžilo označení *pavlovien*, odvozené od sousedního Pavlova.

QRkód: Pozvánka do Archeoparku v Pavlově a Anthroposu v Brně

Stopa 1 – další související exponát Věstonická venuše – text

Soška Věstonické venuše je stará zhruba 30 tisíc let a je nejstarším známým použitím pálené hlíny, a tedy i dokladem počátků keramiky. Okamžitě po svém nálezu 13. července roku 1925 se stala světovou senzací. Místní jsou na ni patřičně hrdí. Proč byla vyrobena a čemu sloužila, vědci dodnes přesně neví, a přiznávají, že to pravděpodobně nikdy vědět nebudou.

EXPONÁT: kopie Věstonické venuše

Text Stopa 2

Pálavské hrady a tařice

Součástí panoramatu Pálavy jsou pozůstatky pevností – strážních hradů, které tu byly postaveny na strategické pozici poblíž historických hranic. Jediný, který byť v pozměněné podobě člověk obývá do dnešních dnů, je zámek v Mikulově. Škvíry v hradebních zdech poskytly ideální podmínky pro život tařici skalní a přispěly k jejímu rozšíření.

QRkód: Pozvánka na zámek a do zahrady, kde je vidět tařice

EXPONÁT: kusy hradního zdiva a kopie hrotu šípu / kopí (hmatka)

Text Stopa 3

Holé, bílé pálavské skály

Vápencové skály k Pálavě neodmyslitelně patří. Část jich byla obnažena až následkem sesuvů půdy, které způsobili lidé doby bronzové. Při budování hradisek odlesnili vrcholové partie pálavských vrchů. Půda, kterou přestaly chránit koruny a kořeny stromů, neodolala větru a dešti a svezla se do údolí. Bělостné skály například na Stolové hoře začaly zářit do daleka.

QRkód: Pozvánka pod Stolovou horu

EXPONÁT: originály předmětů z doby bronzové – zrněterka (ilustračně zrní), nádoba, bronzový srp

Text Stopa 4

Vinice

Dnes zabírají více než třetinu území CHKO a po staletí patří k pálavské krajině a k životu zdejších obyvatel. Poprvé révu přinesli na Pálavu staří Římané. Počátky současné vinařské tradice se ale datují až od dob Velké Moravy a nástupu křesťanství, tedy před více než 11 staletími.

QR kód: Pozvánka do expozic na zámek a do tábora nad Pasohlávkami

EXPONÁT: originály vinařských nožů (historické) a nůžky (moderní)

Text Stopa 5

Boryt barvířský

S přítomností lidí a barvením textilií souvisí výskyt rostliny borytu barvířského. Ve zdejší krajině je nepůvodní, ale na některých místech Pálavy je dnes velmi hojný. Na Děvině s jeho odstraňováním už několik let pomáhají dobrovolníci během tzv. borytobraní.

QR kód: Pozvánka na borytobraní

EXPONÁT: získané barvivo z borytu barvířského v prášku + obarvená tkanina / přadénko vlny

Doprovodný film o barvířském experimentu (bude připraven při workshopu v Archeoparku 2020)

Text Stopa 6

Lužní lesy a vodní nádrž

Za vznik lužních lesů pod Pálavou pravděpodobně vdčíme rozvoji středověkého zemědělství na horních tocích Dyje, Svitavy a Svratky. Velké odlesnění dalo vzniknout pravidelným jarním povodním. S poválečnou intenzifikací zemědělství, rozoráním mezí, melioracemi a potřebou vody na zavlažování souviselo politické rozhodnutí zaplavit lužní lesy pod Pálavou trvale a vybudovat na jejich místě vodní nádrže.

QR kód: Pozvánka na projížďku lodí po VDNM

EXPONÁT: není, je projekce na stůl

Projekce na reliéfní mapu + doprovodný film o Akci Dno

Text k doprovodnému filmu ke stopě 6 – *může být využit na úvodní obrazovku*

Akce Dno

Území dnešní třetí novomlýnské nádrže se mezi léty 1981 a 1988 stalo dějištěm největší akce na záchranu vzácných rostlin v naší historii. Přes 1100 dobrovolníků přesadilo 112 434 bledulí letních, 29 025 sněženek, 2 224 ladoněk vídeňských a 1 103 kusů leknínových oddenků¹. Díky nezištné pomoci hlavně mladých lidí z celého Československa se podařilo zachránit aspoň část přírodních pokladů moravské Amazonie, jak se luhu pod Pálavou poeticky říkalo.

¹ <http://www.casopisveronica.cz/clanek.php?id=92>

Film z Akce Dno – Chvála bláznovství

Texty u jednotlivých Stop budou při realizaci v konzultaci s odborníky ještě upraveny a rozšířeny na max. délku 65 slov. Popisky k artefaktům budou doplněny ve fázi realizace v závislosti na exponátech a jejich vystavení.

Související audiovizuální prvky:

PROJEKCE NA RELIÉFNÍ MAPU

Animace o vlivu člověka na formování Pálavské krajiny a způsoby hospodaření s vodou vedoucí k rozhodnutí vybudovat vodní rezervoáry, stopáž max. 4 minuty

AUGMENTOVANÁ REALITA (DALEKOHLEDY)

Ve spodní vrstvě panoramatické záběry nebo digitální 3D modely 2 Pálavských lokalit, na ně namapované historické a soudobé fotografie, každá lokalita cca 5 zastavení.

BARVÍŘSKÝ EXPERIMENT

Dokumentace a výsledky experimentu s extrakcí pigmentů z borytu barvířského a barvením textilu s pomocí tohoto pigmentu. Fyzické artefakty – např. zpracované rostliny, extrahovaný pigment, nabarvené rostlinné vlákno nebo kus tkané textilie + fotografie procesu.

ARCHIVNÍ FILM

Film o ochranné aktivitě – Akce Dno

Dalekohledy:

DĚVÍN 50. léta 20. století
Lorem ipsum dolor sit amet,
consectetur adipiscing elit, sed
do eiusmod tempor incididunt.

DĚVÍN dnes
Pastva hospodářských zvířat je
jedním ze základních způsobů
obhospodařování stepních
rezervací.

Návštěvník se může dalekohledem „rozhlednout“ po krajině a po zamíření na vybraná místa, se objeví ilustrace a snímky toho místa v proměnách času. Otočným přepínačem se dostane z minulosti do současnosti a dozví se jak se tato místa změnila vlivem zásahů člověka a jak se ně dnes starají správci a ochranáři.

Texty budou připraveny ve fázi realizace dle aktuálních požadavků AOPK ČR. 2 lokality:

1) hřeben Stolové hory, pohled směr S, SV, 2) zemědělská krajina, pohled od Úval směr S, SZ

Expozice: Část 2B STOPY ČLOVĚKA – Vzpomínky na Mušov

Titulek

VZPOMÍNKY NA MUŠOV A PODPÁLAVSKÝ LUH

Úvodní text

Symbolem velké proměny, kterou prošla lužní krajina pod Pálavou je zaniklá obec Mušov. Nad hladinou Střední nádrže novomlýnských nádrží z ní zůstal jen kostel sv. Linharta. Její obyvatelé se v 80. letech minulého století většinou přestěhovali do nedalekých Pasohlávek. Jak na Mušov a okolní lužní louky a lesy vzpomínají? Poslechněte si jejich vyprávění. Staly se součástí cyklu *Paměť národa*.

Popiska 1

146 kvítek nebo 7

...Přišel tenkrát učitel a říká, děcka, kolik tady máme rostlin, jako kvítka na luce. A no tak žádněj to neviděl. A tak on říká: No, Mušov obsahuje 146 nebo 7.... Že tolik kvítka tam je. Fakt je škoda o Mušov...

(Ze vzpomínek Gertrudy Kočí)

Exponát: školní vodové barvy z té doby

Popiska 2

Vůbec k tomu nemuselo dojít

...tak tam bylo za Němců nadělaný takový svodnice, na těch loukách. Kanály do Dyje, stavidla... navíc se bagrovala Dyje, aby ta hladina byla níž. Tady prostě přišla do Mušova každé rok voda, ale neškodila. Jenomže potom, až to se neudržovalo, voda stála kolem dokola, tak proto tam bylo miliony komárů a smradu, louky už nešly užívat. Kdyby se užívala ta regulace, tak k tomu vůbec nemuselo dojít.

(Ze vzpomínek Vlastimila Bidnera)

Popiska 3

Chodili jsme jak čápi

...Tam byla skoro v každým baráku loďka a po těch jezerách se chytaly ryby ... Koš, jak je na řepu, bez dna a tak jsme chodili ... A štika nejlíp se chytala, protože měla hlavu schovanou pod leknínem.... Chodili jsme jak čápi, položili koš na to a začala tam mlátit...

(Ze vzpomínek Vlastimila Bidnera)

Exponát: autentický nástroj na krmení hus z Mušova

Popiska 4

Tam to byl ráj

*...Sláma nebo tak nějak se jmenoval ten úředník z okresu a „budeš stavět nebo koupíš si barák někde.“
Nám bylo třicet roků, to bylo jednoduché, my jsme se pustili do toho sídliště.... Z těch starých lidí, co je
nechali do Pohořelic, do Mikulova vystěhovat, ti to odnesli životem...Ty lidi, tam měli zahrádku a měli
tam pár slepic. Mušov byl vynikající, daly se tam včely dělat, na ryby všude okolo, domácí zvířectvo na
těch loukách, tam to byl ráj.*

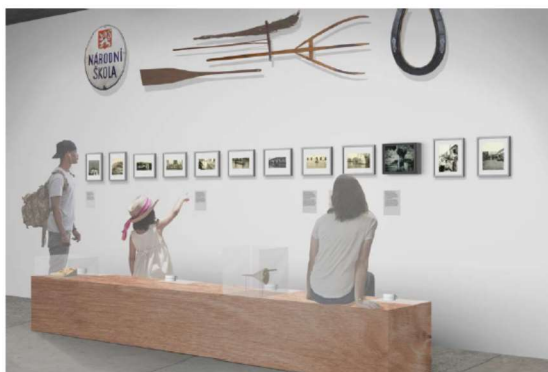
(Ze vzpomínek Rudolfa Suchánka)

Popisky budou doplněny v závislosti na vystavených k artefaktech a fotografiích.

Související audiovizuální prvky:

Vzpomínky pamětníků z cyklu *Paměť národa*

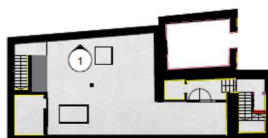
Smyčka znázorňující divoké husy hnízdící v korunách hlavatých vrb, z archivního filmu *Pálavská
zrcadla*. Max. 2 minuty. Na stěně mezi fotografiemi.

V sekci věnované zaplavenému Mušovu a unikátním lužním lesům, které padly za obětí vodním nádržím se návštěvník může posadit na dlouhou lavici a zaposlouchat se do vzpomínek pamětníků. Audio nahrávky v naslouchadlech zabudovaných do lavice budou doprovázet předměty z běžného života (např. veslo nalezené v jednom z demolovaných domů) či osobní věci a fotografie ze sbírek muzea nebo zapůjčené pamětníky.

„To byl ráj, lužní lesy, na každé lužní vrbě seděly kačeny a divoký husy. Chodili jsme tam na ryby. Matka napsala třeba na noviny: Nachytat ryby kačenám, prasatům a uvařit brambory. Skoro v každém baráku byla lodka a jezdili jsme po těch jezerech a chytali ryby. Vzal jsem velký koš, bez dína, chodili jsme jak cápi, a jak jsme viděli štika, položili jsme tam koš, ona sebou začala mlátit. Pro nás to nebyla práce, spíš zábava.“

KAPSA

Umístit na stěnu pod Úvod. KAPSA na formáty A4 laminované, více listů s kroužkovou vazbou na přepis a překlad audia do angličtiny (a na případné překlady do němčiny).

Expozice: Část 3A ZMĚNA A POZNÁNÍ (Pálavská odhalení)

Titulek celé části

**Výzkum i náhodné objevy pomáhají odpovídat na naše otázky
a nacházet řešení problémů, které nás trápí**

3 úvodní tmavé panely

Finální texty budou připraveny ve fázi realizace. Zde je pracovní obsah:

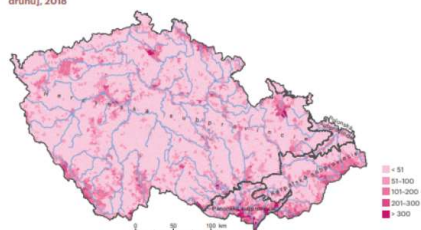
Zpráva o stavu životního prostředí (CENIA, 2020)

jako článek či zpráva, menším písmem

...V červených seznamech z roku 2020 bylo mezi kriticky ohrožené, ohrožené či zranitelné druhy řazeno **908** druhů cévnatých rostlin, **162** druhů obratlovců (**16** druhů obojživelníků, **7** druhů plazů, **25** druhů mihulí a ryb, **99** druhů ptáků a **15** druhů savců) a přes **3 300** druhů bezobratlých, s výjimkou menších skupin, jmenovitě např. pavouků, kteří mají vlastní červený seznam z roku 2015 s **363** druhy. U obratlovců a některých skupin bezobratlých byl však i v roce 2020 zjištěn vysoký počet ohrožených druhů a v případě obojživelníků se trend dokonce zhoršil.

Velký podíl ohrožených druhů lze nalézt mezi plazy, rybami a mihulemi, ptáky, denními motýly a listorohými brouky, což ukazuje na **hlavní problémy v české krajině**, kterými jsou **velké množství nevhodně upravených vodních toků, na mnoha místech nedostatečná, byť stále se zlepšující kvalita vod, a také celková uniformita mnoha míst české krajiny. Velké množství ohrožených druhů rostlin a živočichů se vyskytuje v pohraničních oblastech, kde se nachází řada chráněných území v ČR, a v panonské oblasti (jižní Morava)...**

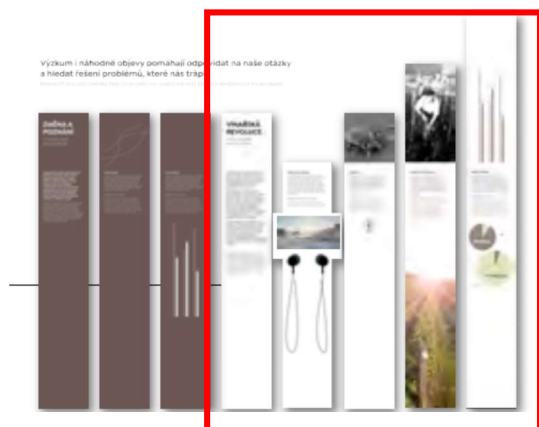
Obr. 3
Výskyt ohrožených druhů rostlin a živočichů dle červených seznamů v jednotlivých katastrálních územích ČR [počet druhů], 2018

Zdroj dat: AOPK ČR

Příklad 1 – ROZTOČ (bílé panely)

Finální texty budou připraveny ve fázi realizace, letopočty budou doplněny.

Titulek

VINAŘSKÁ REVOLUCE (panel 1)

Text (rozdělen na hlavní odstavec a další části s mezititulky)

Píše se rok 1990* (nebo jen letopočet, např. 1990 –). Pestrost a početnost motýlů v chráněných rezervacích na Pálavě významně klesá. Zdá se, že hlavní příčinou jsou zdejší vinice.

Ze 100 druhů nočních motýlů pozorovaných na Pálavě počátkem 20. století jich 17 vymřelo a dalších 9 se vyskytuje jen vzácně. U denních motýlů je situace podobná. Odborníci přičítají nepříznivou změnu hlavně chemickým prostředkům používaným k potlačování hmyzích škůdců.

Ve stejnou dobu na Pálavě nenápadně začíná vinařská revoluce. Její výsledek příjemně překvapí nejen ochránce přírody, ale i samotné vinaře.

1984 (2)

Mladý rostlinolékař a nadšený entomolog Milan Hluchý začíná experimentovat na vinicích JZD Mikulov s dravým roztočem *Typhlodromus pyri*. O 3 roky později už „kmen Mikulov“ tohoto půlmilimetrového dravce spolehlivě loví škodlivé svlušky a jiné roztoče na 180 hektarech družstevních vinic. Jinde musejí vinaři nasadit tvrdou a drahou chemii. *Typhlodromus* dokáže problém řešit trvale.

Speciálně natočený krátký doprovodný film o výzkumu a využití roztoče

198? (3)

Výzkum ukazuje, že *Typhlodromus* má jednu vadu – je citlivý na celou řadu postřiků. Vinaři proto začínají hospodařit ekologičtěji, podle zásad integrované produkce. Využívají látky fungující na velmi úzkou skupinu škodlivých organismů – například bakteriální bílkovinu, která likviduje jen housenky motýlů a pouze po dobu několika dnů. Pak se rozloží. Neškodí dravým ploščicím, které se tak mohou postarat o další škůdce.

Makrofotografie roztoče + Exponát: 3D objekt – roztoči zalití do pryskyřice a lupa

199? (4)

Vinaři začínají vinice ozeleňovat pásy kvetoucích bylin. Znamená to upustit od zažité představy o „uklizeném, okopaném vinohradu“. Aby užitečné organizmy jako *Typhlodromus* na vinici přežily, potřebují totiž pyl a nektar z květů. Příjemným zjištěním je, že pásy zvyšují i odolnost révy proti suchu – konkurence mělce kořenících kvetoucích rostlin ji nutí sáhnout si kořeny pro vodu do větších hloubek.

Dnes (5)

Integrované hospodaření ve vinicích se stalo normou. Za posledních 30 let poklesla celková spotřeba prostředků na hubení hmyzu používaných ve vinicích v ČR o 99 %. Celková rozloha vinic se přitom zvýšila téměř o polovinu. Žádná jiná oblast zemědělství u nás se nemůže pochlubit podobnou skvělou statistikou.

Graf – pokles spotřeby insekticidů a zvýšení rozlohy vinic / ilustrační foto – oceněné láhve vína nebo spíš etikety

POPISKA KE GRAFU graf – snižující se podíl konvenčních vinic ve prospěch ekologických

Vědci na území CHKO Pálava teď musí řešit nový problém. Opakovaně porovnávali motýlí populace v rezervacích a ve vinicích ošetřovaných integrovaně, ekologicky a konvenčně. Integrovaných a ekologických vinic přibývá, konvenčně ošetřované mizí – a s nimi i srovnávací plochy.

POPISKA K ILUSTRACI ilustrační foto – oceněné láhve vína nebo spíš etikety

Návrat k přírodě kvalitě moravských a českých vín velmi prospěl. Běžně vozí ocenění z mezinárodních výstav pořádaných v nejvyspělejších vinařských zemích. Změnu spustil dravý roztoč, který dnes chrání vinice nejen u nás, ale i ve Francii, Španělsku, Rakousku či Švýcarsku. Na začátku všeho ale byli osvícení vědci a vinaři z Pálavy.

Příklad 1 – LESY NA DĚVÍNĚ (bílé panely)

Finální texty budou připraveny ve fázi realizace, letopočty budou doplněny.

Titulek

SVĚTLO V LESE (panel 1)

Text (rozdělen na hlavní odstavec a další části s mezititulky)

1946 – po XY letech snahy o záchranu původních lesů na Děvíně je zde konečně vyhlášena chráněná rezervace. Odborníci sepisují druhy rostlin na výzkumných plochách a ponechávají les přirozenému vývoji, bez hospodářských zásahů.

Když botanický průzkum po 50 letech přísné ochrany zopakují, nacházejí o 1/3 druhů méně. Po velkém zklamání začíná několikaletá vědecká detektivní práce, která nakonec přinese odpověď: klíčem k záhadě zmizelých druhů je světlo – a tradiční způsob lesního hospodaření, který les plný květů a motýlů stvořil.

2000 (2)

Odborníci opakují botanický výzkum, který v lesích na Děvíně prováděli jejich kolegové v 50. a 60. letech. Ti na více než 180 studijních ploškách sepsali všechny druhy vyšších rostlin, které našli. Čeká je nepříjemné překvapení – z původních 400 druhů nacházejí jen asi 250, téměř o 40% méně.

Mozaika druhů naznačená v grafice panelu

2010 (3)

I když ochránci přírody a lesníci tuší, co mohlo přispět k takovému úbytku druhů, potřebují fakta – vědecká detektivní práce začíná. Data z botanických průzkumů sama o sobě nestačí. K nalezení odpovědi je potřeba širší pohled, který se podívá hlouběji do historie a zahrne i poznatky z jiných oblastí než přírodních věd. V souvislosti s rozvojem informačních technologií a systémů jako je GIS, dochází ve vědě k vývoji nových metodik i k rozvoji nových oborů. S nimi přicházejí i nové možnosti analýzy a syntézy dat.

Exponát: 3D objekt – cca 2m habrová tyč, průměr do 10cm, která se sklízí v pařezině

2012 – 2016 (4)

Pod vedením vědců z Botanického ústavu Akademie věd ČR v Brně se rozbíhá projekt Longwood. 4 týmy odborníků z různých oborů se dívají na to, jak se historicky vyvíjely lesy v oblasti střední Evropy. Jedna skupina se dívá pohledem obsahujícím tisíce let, druhá se zaměřuje na poslední tisíciletí, třetí na poslední 100 let. Specialisté na informační technologie (GIS) data z jednotlivých skupin propojují.

Obrázek záznamu z archivu / Schéma cyklu hospodaření v pařezině

POPISKA K ILUSTRACI obrázek záznamu z archivu mikulovského panství dokládající způsob hospodaření

V záznamech z mikulovského panství odhalili historikové důležitou stopu – nejméně od 14. století až do 2. světové války se v lesích na Děvíně hospodařilo jinak, tzv. pařezením. Po pokácení stromu nechali lidé pařez obrazit, a když z prutů vyrostly kmínky a patřičně zesílily, znovu je uťali a celý cyklus se začal nanovo.

POPISKA K ILUSTRACI/SCHÉMATU obrázek cyklu hospodaření v pařezině

Pařezení přivedlo vědce k druhé stopě – světlu. V pařezině se nejdříve kácelo po 7, později po 12, a nakonec po 25 letech. Tenčí kmínky se dobře zpracovávaly na polena. Velkých stromů, tzv. výstavků, určených na prkna a trámy bylo mnohem méně. V pařezině tak bylo mnohem častěji mnohem více světla než v dnešním „vysokém lese“, který se těží až po 100-140 letech.

Dnes (5)

Je naděje, že lesy znovu ožijí vzácnými druhy rostlin, motýlů a ptáků a stanou se i vítaným zdrojem paliva – vědci, ochranáři a lesníci už pochopili, proč ke ztrátě pestrosti došlo a společně podnikají kroky k nápravě. Výzkum je ale přinutil změnit i pohled na člověka a lesy podobné tomu na Dívíně. Člověk hraje v těchto lesích tak nezastupitelnou úlohu, že je potřeba ho začít považovat za součást lesního ekosystému, podobně jako stromy, rostliny a živočichy, koloběh vody a živin či půdu.

Video rozhovor s vědci o projektu Longwood – proč se do něj pouštěli a jaký je jeho význam pro budoucí hospodaření

Související audiovizuální prvky:

Rozhovory s vědci o jejich práci, stopáž max. 4 minuty

2x jeden o roztoči, jeden k lesům

Expozice: Část 3B ZMĚNA A POZNÁNÍ – diskuse

Titulek

Nalezneme-li odpověď, nemáme ještě vyhráno. Musíme se rozhodnout a dohodnout.

Texty jsou výpovědi konkrétních lidí. Budou rozpracovány v rámci realizace na základě aktuálních potřeb AOPK ČR. Důležité je reprezentativního zastoupení – nejen typ instituce, ale také ženy/muži, mladší/starší.

12 x názor (3 témata x 4 různé názory) = 12 x cca 50 slov a „podpis“

12 x graf nebo ilustrace názoru = popisky 20 slov

rozměry 310 x 220 cm

KAPSA

Umístit na stěnu někam pod texty. KAPSA na formáty A4 laminované, více listů s kroužkovou vazbou na překlad do angličtiny (zde nebude přímo v textu (a na případné překlady do němčiny).

Expozice: Část 3C ZMĚNA A POZNÁNÍ – názor návštěvníka

Titulek nad touto částí

Přidejte svůj názor a zapojte se do diskuse.

Při realizaci bude doplněno ještě o 1 konkrétní otázku – v závislosti na předchozí sekci Diskuse.

Exteriérové panely

Texty budou připraveny v návaznosti na realizaci stavebních a zahradních úprav prostoru u DP a konkrétního umístění panelů, aby přesně odpovídaly na aktuální potřebu v místě a vycházely z konkrétní situace.

Dle vzoru v Designovém návrhu expozice je obsah textů:

Hlavní odstavec cca 50 slov, druhý odstavec 50 slov, velká fotografie či obrázek, popiska 50 slov